

mig ogsaa ved det Lovforslag om denne Institution, som den høje Rigsdag i indeværende Rigsdagssamling har behandlet, bedst muligt for at styrke Forligsinstitutionen, at give den den størst mulige Indflydelse, som var forenelig med Parternes Selvbestemmelsesret. Desværre, jeg naaede ikke tilnærmelsesvis derhen, hvor jeg havde ønsket at komme. Lovforslaget blev i væsentlig Grad ændret, dets Betydning til at hemme Arbejdskampenes Udbrud og til at stifte Forlig, naar Kampen er indtraadt, blev i væsentlig Grad forringet. Men ikke des mindre skal vi ikke undervurdere den Betydning, som Forligsinstitutionen ogsaa fremdeles vil kunne faa til Formidling af Arbejdskampe. Og ogsaa det, der er sket i indeværende Foraar og i den sidste Vinter, viser jo tydeligt, at denne Institution er af ikke ringe Værdi til at tilvejebringe Ordninger, som Parterne erklærer at ville bøje sig for; selv om jo i mere end eet Tilfælde Forholdet ganske sikkert har været det, at de Forlig, der har kunnet opnaas, ikke har svaret til det, som man burde være naaet til, hvis man skulde opnaa Arbejds- og Lønordninger, som Erhvervslivet kunde bære, og derigennem faa Arbejdet i Gang i større Omfang.

Her vil man nu lovfæste en Bestemmelse om, at hvis Forligsinstitutionens Mæglingforsøg mislykkes, og hvis meget omfattende Samfundsinteresser staar i Fare, saa skal Forligsinstitutionen kunne rette Henstilling til Statsministeren om, at Voldgift etableres. Jeg tvivler ikke om, at dette er foreslaaet i bedste Hensigt, for lige som at faa et Startsted for det, der skal foregaa, og som eventuelt skal ende med en Voldgiftskendelse, som Parterne har at bøje sig for, hvad enten de har ønsket denne Kendelse afsagt eller ej. Men det forekommer mig dog at være et underligt Sted, hvorfra man skal sætte dette Arbejde i Gang, thi man behøver dog faktisk ikke at have en Lovbestemmelse, for at Forligsinstitutionen kan rette en saadan Henstilling. Og Spørgsmaalet er jo dog ogsaa: Er en saadan Henstilling til en Regering fornøden? Hvis en Arbejdskamp antager Dimensioner, som er truende for meget vigtige Samfundsinteressers Pleje, ja, saa maa det dog være Regeringens Pligt at overveje, hvilke Midler Samfundet maatte besidde. Og det viste sig jo ogsaa den 5. Juni 1925, at den da siddende Regering, til Trods for at den var udgaaet af det socialdemokratiske Parti, som hidtil har været en ubetinget Modstander af den tvungne Voldgift, beredte sig paa at kaste Statsmagten ind i Kampen gennem et Løndiktat, oven i

Købet ved et Provisorium; og dette Spørgsmaals Forhistorie her i Landet synes da ikke at tyde paa Nødvendigheden af ved Lov at bemyndige Regeringen til at tage saadanne Overvejelser op i det givne Øjeblik.

Det foreslaas, at Statsministeren skal kunne forbyde Strejkens eller Lockoutens Udbrud, indtil Voldgiftskendelsen er afsagt; det foreslaas, at Lønvilkaarene indtil da skal opretholdes; og med dette kan jeg i og for sig meget vel sympatisere. Vi har jo ogsaa givet Forligsinstitutionen en Beføjelse til at gøre sin Villighed til Mægling afhængig af, at Striden ikke paabegyndes, før Mægling har fundet Sted, i hvert Tilfælde, at der gives en vis Frist. Men hvorledes gøre et saadant Forbud effektivt, ganske særligt overfor Arbejderne? Hvorledes hindre dem i at sabotere Arbejdet, baade mens de arbejder paa de gamle Vilkaar, som de er Modstandere af, og paa de nye, som ved Voldgiftskendelsen eventuelt maatte blive tilvejebragt? Til syvende og sidst er jo dog ogsaa det store Spørgsmaal dette: Hvorledes vil man tvinge sig Respekt for en saadan Voldgiftskendelse? Her henviser den ærede Ordfører for Forslagsstillerne med fuld Ret til den faste Voldgiftsret og Borgernes Lovlydighed, og han mener, at i Retsstridigheder i Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, hvilke er afgjort af Voldgiftsretten, vil Parterne fuldt ud bøje sig for Rettens Kendelse. Dette er ganske rigtigt, og det har ogsaa hidtil været Tilfældet. Men her maa man vel forstaa, at her bliver Tale om Retskendelser, som tager et helt andet Sigte, som til syvende og sidst slet ikke er Domme, der afgør Retsvistigheder, men er Afgørelser, som skal bringe Interessemødsætninger til at bøje sig imod hinanden. Og hvis nu Arbejdsgiveren f. Eks. ikke kan producere under de Vilkaar, som dikteres gennem Voldgiftskendelsen, saa er det et Tilfælde, med Hensyn til hvilket jeg vedvarende nærer den mest alvorlige Tvivl om; at man ved nogen Form for Lovgivning kan tvinge ham til at gennemføre sin Produktion med Tab. Mægling sinstitutionen og den Lovgivning, paa Grundlag af hvilken den er tilvejebragt, hviler jo ogsaa paa Enighed mellem Parterne om at bøje sig ind under Mæglingen, idet de dog samtidig selvfølgelig beholder deres Selvbestemmelsesret; og vi har ved Gennemførelsen af Lovgivningen om Mægling sinstitutionen steds — ogsaa da vi sidste Gang behandlede dette Spørgsmaal — indrettet denne Lovgivning paa en saadan Maade, at den kunde finde Tilslutning fra